

BUDGETFÖRSLAG FÖR LIDINGÖ 2020

Samt plan 2021 – 2022

**Lyssnande ledarskap för hälsans ö
med småstadskänsla**



INNEHÅLL

1. Inledning – politisk inriktning för Lidingö.....	3
2. Stadens vision och ny styrmodell.....	3
3. Riktlinjer för ekonomisk hushållning.....	6
4. Budgetförutsättningar.....	6
5. Jämförelse av kostnad och kvalitet	7
6. Resultatbudget	8
7. Driftbudget	8
8. Investeringsplan	10
9. Exploateringsplan	11
10. Kommunstyrelsen och miljö- och stadsbyggnadsnämnden	11
11. Utbildningsnämnden	15
12. Omsorgs- och socialnämnden.....	19
13. Teknik- och fastighetsnämnden	23
14. Kultur- och fritidsnämnden	26

1. INLEDNING – POLITISK INRIKTNING FÖR LIDINGÖ

Centerpartiet vill ha ett tryggt och grönt Lidingö som utvecklas i samklang med sin småstadskänsla. Lidingö ska vara hälsans ö. För att nå dit krävs en stad som lyssnar på Lidingöborna, stärker verksamheterna, stödjer civilsamhället och hushållar med Lidingöbornas skattemedel.

Lidingö är en del av en växande storstadsregion med en unik karaktär som ö i Stockholms inlopp och med en tydlig småstadskaraktär. Vi vill bygga vidare på Lidingös attraktiva roll som småstaden i den stora staden. Lidingöborna ska känna att de bor i en stad som prioriterar hållbarhet och som har framtiden för sig i en omvärld som ständigt förändras.

Småstadskänsla handlar om allt från arkitektur och stadsplanering till att du ska kunna handla hos din lokala butik och känna dig trygg med en välfungerande skola och omsorg. Det handlar också om ett levande civilsamhälle där föreningslivet spelar en avgörande roll för hälsa och gemenskap.

Vår politiska inriktning utgår från fyra delar:

- Trygghet i stadens verksamhet med hållbara förbättringar: En viktig del av tryggheten är en välfungerande skola och omsorg för dig som Lidingöbo. Det räcker inte att bibehålla nuvarande kvalitetsnivå. Verksamheterna behöver ständigt utvecklas för att fylla medborgarnas behov.
- Stärkta förutsättningar för idrotten som ett led i att vara hälsans ö: Det är av största vikt att värdesätta och uppmuntra det ideella arbetet som genomförs av idrottsföreningarna på ön. Det bidrar till både psykisk och fysisk hälsa hos öns barn, unga och vuxna. Föreningslivet skapar viktiga sociala mötesplatser där ungdomar från olika delar av ön kan mötas.
- Grön småstadskänsla i stadsutveckling: Vi ska utveckla öns stadsdelar för att ge mervärde för de boende, exempelvis genom att bygga bort otrygga platser och stärka närservicens förutsättningar att överleva och utvecklas. Staden ska arbeta för hållbart byggande och att de offentliga miljöerna är trygga och trivsamma.
- Effektiv och lyssnande stad som förstår Lidingöbornas behov: För att kunna stärka stadens verksamheter krävs att stadens administrativa del effektiviseras för att kunna omfördela resurser till verksamheterna. Genom att lyssna in medborgarnas krav och förväntningar kan beslut fattas som kommer Lidingöborna till del.

2. STADENS VISION OCH NY STYRMODELL

Centerpartiets modell bygger på decentraliserad styrning som ger egenmakt åt dem som har ansvar för det dagliga arbetet i verksamheterna. Med en decentraliserad modell, snarare än top-down, ökar engagemang och ansvarstagande hos medarbetarna och staden får ut mer av den kompetens som finns ute i verksamheterna.

Centerpartiets förslag till styrmodell bygger på fem principer:

Princip 1: Cheferna med sina ledningsgrupper sätter egna **mätbara mål** utifrån nulägesanalys och identifierar **verkningsfulla åtgärder** som bidrar till att målen nås. Mätbara mål beskriver egenskaper hos det vi mäter på och nivå.

Princip 2: Nämnderna ställer **förväntningar** på verksamheterna utifrån politisk inriktning och väljer **egna indikatorer** för att följa utvecklingen i verksamheterna.

Princip 3: Förvaltningen bygger **mätprocesser** åt verksamheterna och nämnderna samt rapporterar framsteg enligt åtgärdsplaner och **resultat** från mätningar till chefer och nämnder. Verksamheternas ledningsgrupper gör bedömning om mål kommer att nås med nuvarande åtgärdsplan eller om ytterligare åtgärder behöver sättas in.

Princip 4: Skälen till att vi mäter är att **förstå, utvärdera, förutsäga** och **förbättra** resultatet. Beslut baseras på analys av data och information från mätningar.

Princip 5: Styrningen av den politiska inriktningen säkras genom att nämnderna **godkänner** cheferna mätbara mål, **granskar** chefernas åtgärdsplaner och **utvärderar** mätresultat.



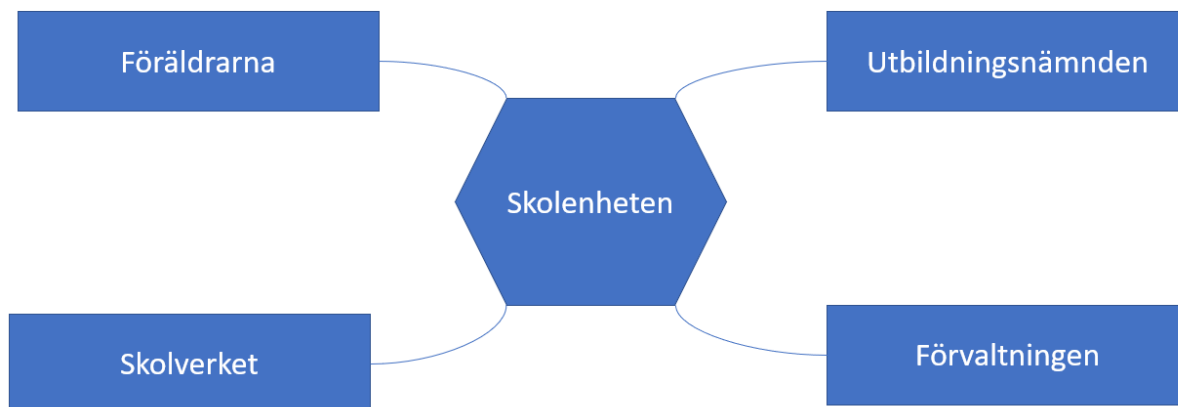
Figur 1 förevisar Centerpartiets förslag till styrmodell

En **politiskt beslutad vision** visar inriktningen på lång sikt för hela staden. Förväntningarna som nämnderna ställer ska bidra till den långsiktiga visionen för Lidingö.

När verksamheterna sätter sina egna mål och skapar sina åtgärdsplaner sker det utifrån en analys av dagens verksamhet samt intressenters krav och förväntningar på verksamheten. Med vår modell blir det tydligare vem som äger målen och därmed är ytterst ansvarig för de åtgärder som leder till att målen nås.

Intressentmodellen – Skolans intressentkarta

Vilka krav/förväntningar har våra viktigaste intressenter på oss?*



* En intressent är någon som har intresse av en organisations förmåga och prestation

Figur 2 Exempel på hur en intressentmodell för skolans verksamheter kan se ut

Långsiktig vision för Lidingö – hälsans ö

Lidingö ska vara hälsans ö med småstadskänsla och levande stadsdelscentrum. Lidingö ska vara hållbart ekonomiskt, socialt och miljömässigt. Vi arbetar med FN:s Agenda 2030 och är en jämställd kommun.

Vi ska vara en ö med tillgång till rekreation i grönområden och med stora möjligheter till en aktiv fritid på idrottsytor över hela ön. Lidingö ska vara en stad där vi lyssnar på varandra för att förstå behoven. Föreningsliv, näringsliv och civilsamhälle inbjuds att delta i utvecklingen av hela ön.

I skolan ska eleverna må bra och ha möjlighet att nå sin fulla potential. Inom omsorgen ska brukarna känna sig väl omhändertagna samt ha tillgång till en social miljö och till hälsofrämjande aktiviteter.



Nämndernas förväntningar och indikatorer

Nämndernas förväntningar och indikatorer redovisas under respektive nämnd.

Uppföljning åt kommunfullmäktige







Inom varje nämnd rapporterar verksamheterna sina målrapporter till nämnden, exempelvis enligt nedan. Utifrån verksamheternas målrapporter sammanfattar nämnden en årsrapport till kommunfullmäktiges årsredovisning. Rapporten innehåller även en analys av mätresultatet.

Sammanfattning målrappporter

 Planenligt  Varning  Mål kan ej nås

Verksamhet: Skola X

Målagare: X

Mål förmågor *	Bedömning	Prestationsmål	Bedömning
Öka kompetensen hos lärarna		Andel trygga elever	
Attrahera och behålla lärare		Andel godkända betyg	
		Öka meritvärdet	
		Utfall mot kostnadsbudget < 5%	

Figur 3 Exempel på sammanfattning av målrappport från verksamheterna för granskning i nämnderna

3. RIKTLINJER FÖR EKONOMISK HUSHÅLLNING

Centerpartiet ställer sig bakom stadens riktlinjer för god ekonomisk hushållning med justering av hur låg kommunalskatt definieras. Centerpartiet menar att den ska definieras enligt följande:

- Lidingöbornas kommunala skatteböroda (exklusive landstingskatt) ska vara bland de tio lägsta i landet.

4. BUDGETFÖRUTSÄTTNINGAR

Vi har under flera år haft en mycket god utveckling av skatteunderlaget i Sverige tack vare högkonjunktur. Kommande år väntas en avmattning av konjunkturen och därmed väntas ökningen av skatteunderlaget minska. Antalet arbetade timmar i ekonomin ökar inte i samma takt som tidigare vilket minskar tillskottet av skatteintäkter till kommunerna.

Detta samtidigt som vi ser demografiska utmaningar där befolkningen ökar mest bland de yngsta och äldsta samtidigt som befolkningen i arbetsför ålder inte ökar lika snabbt. Detta kommer att innebära ökade kostnader för barn- och äldreomsorg för kommunen som inte motsvaras av samma ökning av intäkter från skatteunderlaget. Att befolkning i arbetsför ålder inte ökar i samma takt som tidigare kommer även innebära utmaningar i personalförsörjning till stadens

verksamheter. Vi kommer även få en rejäl ökning av antalet ungdomar i gymnasieåldern att hantera de närmaste åren.

Staden står även inför stora behov av investeringar i exempelvis ny bro och simhall. Eftersom investeringar i idrottsytor under lång tid varit eftersatta i kommunen vill Centerpartiet även att staden tar ett större ansvar för investeringar i idrottshallar framåt.

Utifrån denna verklighet anser Centerpartiet att överskotts målet på 1 procent inte räcker i år utan att staden behöver skapa marginal för sämre tider och större investeringar som kommer framåt. Centerpartiet föreslår därför ett högre överskott 2020 och för planår 2021-2022 samt en lägre utdelning från tomtbolaget. Vi noterar samtidigt med oro att majoriteten i sitt budgetförslag inte ens klarar stadens överskotts mål på 1 procent för planåret 2021.

Centerpartiet reagerar även starkt emot att majoriteten använder det överskotts krav på en procent som lades på verksamheterna förra året till att sänka skatten. Vi anser det olämpligt då överskotts kravet motiverades med att skapa marginaler inför en sämre konjunktur – inte för att möjliggöra skattesänkningar. Detta sätt, att finansiera skattesänkning genom sparad överskott i de kommunala verksamheterna, kommer att slå hårt mot de privata alternativen som inte haft samma direktiv som stadens verksamheter. Enligt SKL:s prisindex för kommunal verksamhet har de kommunala verksamheterna en kostnadsökning på 2,7 procent. Att i det läget ge nolluppräknings innebär nedskärningar inom kärnan av kommunens verksamhet för skola och omsorg.

Utifrån vår analys av budgetförutsättningarna och verksamheternas behov framåt anser Centerpartiet inte att det är försvarbart att sänka skatten med 30 öre. Centerpartiet ser istället behov av ersättning för kostnadsökningar och satsningar på hållbara förbättringar i skola och omsorg samt behov av att förbereda kommunen för sämre konjunktur och kommande stora investeringar genom ett högre överskott. Centerpartiet anser i huvudsak att de föreslagna effektiviseringarna på stadens centrala förvaltningar kan vara bra så länge de inte går ut över medborgarna. Vi vill att det ekonomiska utrymme som skapas genom effektiviseringar centralt ska användas till förstärkningar i skola och omsorg.

5. JÄMFÖRELSE AV KOSTNAD OCH KVALITET

Majoriteten lägger stor energi på att jämföra nettokostnadsavvikelse med fem kommuner (Danderyd, Sollentuna, Solna, Täby, Österåker).

Nettokostnadsavvikelse är en av flera egenskaper vid jämförelser mellan kommuner men ger ingen heltäckande bild.

I förskolan lyfter majoriteten fram att Lidingö har en högre kostnad men att man trots det har, vad majoriteten bedömer, en marginell skillnad i kvalitet utifrån nöjd-medborgar-index. För det första är en skillnad på index i nöjd-medborgar-index mellan exempelvis Lidingö på 71 och Solna och Österåker på 57-58 inte marginell enligt Centerpartiet. För det andra är det problematiskt att bedöma kvaliteten i förskolan enbart utifrån föräldrarnas omdömen som blir subjektiva utifrån familjens tidigare erfarenheter. En familj kan ge helt olika betyg till

samma verksamhet; exempelvis om familjen är van vid stora barngrupper blir omdömet högt för att det nu är en mindre grupp medan om familjen är van vid små grupper blir betyget lågt för att gruppen nu är större.

Ser man på fakta på exempelvis barngruppernas storlek har Lidingö ett snitt på 15,1 medan alla fem övriga jämförelsekommuner har över 16 barn i snitt 2018. I personaltäthet är Lidingö även där en av de bästa på 5,2 barn per helårstjänst medan Österåker ligger på 5,7 och Sollentuna på 5,8.

Utifrån den grunda analys majoriteten baserar sina antagande på väljer man att inte ge någon uppräkningsfond till förskolan trots att den kommunala förskolan har en negativ resultatutjämningsfond de behöver betala av på (-5,8 mnkr 2019). För att kunna minska kostnaden i förskolan har förskolorna i princip två möjligheter, antingen minska personalstyrka eller öka antalet barn vilket kommer försämra de faktiskt förutsättningarna för barnen och förskoleverksamheten på Lidingö. Detta i ett läge där svårigheten att hitta och behålla utbildade förskolelärare är enormt svår i Stockholmsregionen och där endast 24 procent av personalen i Lidingö idag är utbildade förskolelärare. Ska man öka andelen förskolelärare kommer lönekostnaderna öka, men med majoritetens förslag finns inget utrymme för löneökningar alls.

Centerpartiet ser att jämförelsen med nettokostnadsavvikelse är en parameter att titta på men majoriteten ser allt för enögt på denna parameter vilket Centerpartiet menar har en negativ effekt på kvalitén i stadens verksamheter.

6. RESULTATBUDGET

Resultatbudget 2020	Budget 2020	Centerpartiets förslag 2020	Förändring	Centerpartiets förslag 2021	Förändring	Centerpartiets förslag 2022	Förändring
Verksamhetens intäkter	560,8	560,8	0	572	0	583,5	0
Verksamhetens kostnader	-3135,8	-3170,8	35	-3275,2	34,3	-3384,9	34,3
Avskrivningar	-148,2	-148,2	0	144,3	0	-141,6	0
Verksamhetens nettokostnader	-2723,2	-2758,2	35	-2847,5	34,3	-2943	34,3
Skatteintäkter	3044,5	3095,5	51	3190,7	51	3313,2	51
Generella statsbidrag/kostnadsutjämning	-324,8	-324,8	0	-323,9	0	-330,3	0
Verksamhetens resultat	-3,5	12,5	16	19,3	16,7	40	16,7
Utdelning från av stadens ägda bolag	20	10	-10	0	-10	0	-10
Finansnetto	15,3	15,3	0	14,5	0	14,2	0
Årets resultat efter balansjusteringar	31,8	37,8	6	33,8	6,7	54,1	6,7

7. DRIFTBUDGET

Driftsbudget 2020	Kommunal-skattebidrag	Centerpartiets åtgärder	Kommunal-skattebidrag	Ökning 2020	Minskning 2020
Kommunstyrelsen	117,8		121,2	3,4	0
varav den centrala politiska organisationen	17,3		17,3		

<i>varav stadsledningskontoret</i>	63	Uppföljning upphandling 0,7 mnkr Livsmedels- och måltidspolicy 0,2 mnkr	63,9	0,9	
<i>varav miljö- och stadsbyggnadskontoret</i>	37,5	Miljöstrateg och hållbarhetsberedning 1 mnkr Program hållbart byggande och energi 0,5 mnkr Personalförstärkning MSK 1 mnkr	40	2,5	
Utbildningsnämnden	1356,9		1379,2	22,3	0
<i>varav skolpengsram</i>	1202,4	Ökning skolpeng förskola 2 % 6,6 mnkr Ökning skolpeng grundskola 1,5 % 8,9 mnkr	1217,9	15,5	
<i>varav anslag</i>	155,3	Socioekonomisk peng förskola 3 mnkr Socioekonomisk peng grundskola 1 mnkr extra Öppen förskola, ingen neddragning 0,6 mnkr Ungdomsverksamhet, fritidsgårdar och LSS-verksamhet, ingen neddragning 1,4 mnkr	161,3	6	
<i>varav egen regi</i>	-0,8	Uteblivet överskottskrav Hersby 0,8 mnkr	0	0,8	
Omsorgs- och socialnämnden	999,7	Ökning peng vård o omsorgsboende 1,5% 5mnkr Ökning peng servicehus/hemtjänst 1,5% 3,2mnkr Ökning peng socialpsykiatri 1,5 % 0,9 mnkr Ingen sänkning dagverksamhet äldre 1,4 mnkr Utredning ofrivillig ensamhet 0,5 mnkr OPS Kvinnojouren Kerstin 0,05 mnkr Sommarjobb/sommarlovsentreprenörer 1mnkr	1011,75	12,05	
Teknik och fastighetsnämnden	91,6		91,6	0	0
<i>Varav gata, park och småbåtshamnar</i>	101,3		101,3		
<i>Varav idrott och fritid</i>	0		0		
<i>Varav fastighet</i>	-9,7		-9,7		
<i>Varav vatten, avlopp, avfall</i>	0		0		
Kultur- och fritidsnämnden	92,6	Stöd föreningsgården 0,05 mnkr Utredning kulturpeng 0,2 mnkr	92,85	0,25	
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	1,4		1,4		
Övrigt	100	Minskade medel till KS förfogande -3 mnkr	97		3
Summa	2760		2795,00	38,0	3,0
Avgår internränta	-36,8		-36,8		
Verksamhetens nettokostnader	2723,2		2758,20	38,0	3,0

Nettoökning 35,00
Ingen skattesänkning 30 öre 51,0
Resultatförändring jämfört M-L-LP-KD 16,00

8. INVESTERINGSPLAN

Investeringsplan, mnkr

Centerpartiets förslag investeringsplan

Löpande investeringsvolym (mnkr)

	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022		Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Summa kommunstyrelse	3,3	3,3	3,3				
Summa utbildningsnämnd	6	6	6				
Summa omsorgs- och socialnämnd	6,2	4,5	4,5				
Summa kultur- och fritidsnämnd	10,5	11,4	9,3				
Summa teknik- och fastighetsnämnd	154	154,5	152				
varav fastighetsinvesteringar	80	80	80				
varav gata, park och småbåtshamnar	43,6	43,6	43,6	Bulleråtgärder +2 mnkr	2		
varav vatten, avlopp samt avfall	30,4	30,9	28,4				
Summa löpande investeringsvolym	180	179,7	175,1		182	179,7	175,1

Större investeringsprojekt (mnkr)

	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022		Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Summa kommunstyrelsen	175	160	135				
varav Lilla Lidingöbron	175	160	135				
Summa teknik- och fastighetsnämnden	18,3	22,8	16,3				
varav specifika projekt gata och park	18,3	22,8	16,3				
Summa större investeringsprojekt	193,3	182,8	151,3		193,3	182,8	151,3

Kommunstyrelsens investeringsreserv

	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022		Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Generell reserv	70	70	70				
Skolor och förskolor	110	96	134				
Kultur- och fritidsanläggningar		17	50				
Gruppboende nybyggnation			70				

Modernisering vattentorn	25	25	25				
Gata och park	10	5	15				
Summa kommunstyrelsens investeringsreserv	215	213	364		215	213	364

9. EXPLOATERINGSPLAN

Centerpartiet instämmer i föreslagen exploateringsplan.

10. KOMMUNSTYRELSEN OCH MILJÖ- OCH STADSBYGGNADSNÄMNDEN

Inriktning stadsledningskontoret och miljö- och stadsbyggnadskontoret

Kommunstyrelsen ska säkerställa att Lidingö är hälsans ö med småstadskänsla. Vi utvecklar Lidingö så att stadsdelscentrum med närservice finns över hela ön. Vi har blandade boendeformer och bygger hållbart.

Lidingö ska vara hållbart ekonomiskt, socialt och miljömässigt. Miljö- och stadsbyggnadskontoret leder stadens arbete med FN:s Agenda 2030.

Upphandlingen i staden ska vara hållbar och gynna innovation. Föreningsliv, näringsliv och civilsamhälle inbjuds att delta i utvecklingen av hela ön.

Lidingö stad ska vara en attraktiv arbetsgivare man söker sig till för den goda arbetsmiljön med hälsa och utveckling som ledord.

Förväntningar på stadsledningskontoret

- Lidingö stad ska vara en attraktiv arbetsgivare med låga sjuktal och låg personalomsättning för att klara en god kompetensförsörjning
- Stadens verksamheter utvecklas genom hållbara förbättringar med fokus på medborgarna
- Lidingö är en trygg stad där Lidingöborna trivs och har förutsättningar för god hälsa
- Lidingös näringslivsklimat måste förbättras för att nå topp-tio i Svenskt Näringslivs kommunranking
- Lidingös upphandling ska vara kostnadseffektiv samt klimat- och miljösmart

Förväntningar på miljö- och stadsbyggnadskontoret:

- Agenda 2030:s hållbarhetsmål ska genomsyra stadens arbete på alla nivåer.
- Stadens stadsbyggnadsprojekt ska värna småstadskänslan och närhet till grönområden, stärka stadsdelscentra och närservice över hela ön samt möjliggöra en stor blandning av olika boendeformer
- Stadsbyggnadsprojekt på stadens mark ska generera ett ekonomiskt överskott
- Utveckling av Lidingö ska ske hållbart ur ett livscykelperspektiv och klimatsmarta insatser som solceller på nuvarande bostadsbestånd ska uppmuntras

- Naturresevatnen på Lidingö ska utökas för att skydda värdefull natur med höga eller högsta naturvärden
- Ärendehantering ska vara rättssäker, effektiv och bemöta medborgarna på det sätt som passar dem bäst
- Miljö- och stadsbyggnadskontorets bemötande, information och tillsyn ska bidra till ett gott företagsklimat och staden ska underlätta för nyetablering av företag på Lidingö
- Lidingös miljö- och stadsbyggnadskontor är en attraktiv arbetsplats där medarbetarna trivs

Indikatorer stadsledningskontoret:

För att kunna se trender ska mätresultat enligt indikatorerna redovisas för fem år om tillräckliga tidsserier finns att tillgå för indikatorn.

- Budgetföljsamhet
- Avtalstrohet
- Andel upphandlingar med färre än 2 anbud
- Andel avbrutna upphandlingar
- Andel upphandlingar med hållbarhetskrav
- Medarbetarengagemang (HME) totalt i kommunen
- Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt (%)
- Personalomsättning i kommunen
- Nöjd-medborgar-index – helheten
- Nöjd-inflytande-index – helheten
- Nöjd-region-index – trygghet
- Företagsklimat enligt Svenskt Näringslivs ranking

Indikatorer miljö- och stadsbyggnadskontoret:

För att kunna se trender ska mätresultat enligt indikatorerna redovisas för fem år om tillräckliga tidsserier finns att tillgå för indikatorn.

- Genererat överskott vid försäljning av mark
- Andel boendeform vid nyproduktion (andel hyresrätter, bostadsrätter, småhus, ägarlägenheter)
- Tid från bygglovsansökan till beslut
- Andel digitala bygglovsansökningar
- Andel kompletta bygglovsansökningar
- Rättssäkerhet (NKI företag livsmedel)
- Rättssäkerhet (NKI företag miljö- och hälsoskydd)
- Nöjd-kund-index Bygglov (företag)
- Nöjd-kund-index Bygglov (privatpersoner)
- Nöjd-kund-index Miljö- och hälsoskydd (företag)
- Nöjd-kund-index Livsmedel (företag)
- MWh förnybar energi från stadens anläggningar
- Andel areal skyddad natur
- Andel medarbetare som ser fram emot att gå till arbetet (medarbetarenkät)
- Sjukfrånvaro

Färre kommunalråd i kommunen

Centerpartiet anser att staden endast behöver ett kommunalråd och ett oppositionsråd.

Med färre kommunalråd skulle en besparing på drygt 1 mnkr kunna göras. Vi konstaterar dock att kommunalråden är valda till 2022 och att denna besparing därför inte kan genomföras i nuläget.

Simhall för framtidens behov

Centerpartiet anser investeringsbudget på 275 mnkr är rimlig men menar att staden ska arbeta för en simhall med en 50m-bassäng, rehabbassäng med höj- och sänkbar botten, vattenrutschbana samt lekyta för de yngsta barnen. Genom kostnadsstyrning, erfaren projektledare, tillsyn över det totala innehållet i simhallen och att genomgående välja kostnadseffektiva material kan 50m simhall rymmas inom investeringsbudget på 275 mnkr.

Möjligheter för näringslivet att utvecklas

Ett levande lokalt näringsliv är avgörande för en småstadskänsla där du känner din lokala handlare och har möjlighet att arbeta på ön. Lidingö stad lyckades i år klättra några få placeringar i Svenskt Näringslivs företagsranking från vår sämsta placering någonsin. Lidingö ligger nu på plats 55. I politikernas attityder och det allmänna omdömet om företagsklimatet på Lidingö tappar staden fortfarande.

Stadens politiker behöver lyssna bättre på näringslivet för att förstå behoven, underlätta för deras verksamhet och komma framåt i stadsutvecklingsprojekt som möjliggör företagandet i stadsdelarna. Vi anser även att stadsbyggnadskontoret ska ta fram förslag på platser för att skapa fler ytor för småindustri och småföretagande som kan bilda kluster på ön.

Hållbar upphandling med effektiv uppföljning och där små företag kan delta

Staden har, i kraft av att vara en stor beställare, möjlighet att påverka inköp och upphandling av varor, tjänster och entreprenader i hållbar riktning. Med stöd av ny miljö- och hållbarhetsstrateg vill Centerpartiet öka andelen upphandlingar med hållbarhetskrav.

Staden har också en viktig roll att skapa goda möjligheter för konkurrens där både små och stora företag kan delta på lika förutsättningar. Detta är inte minst viktigt för det lokala näringslivet. Staden bör t ex i nästa upphandling av maten i kommunal verksamhet använda en modell för upphandling där fler aktörer än de största ska kunna vara med i anbudsgivningen.

När staden ställer krav i upphandling är det avgörande att det kontrolleras att staden verkligen får det som beställts. Centerpartiet vill därför stärka uppföljningen av gjorda upphandlingar vilket kommer stärka kvaliteten. Exempelvis har det återkommande visats att städningen inom skolorna inte levererats i enlighet med vad som beställts.

Centerpartiet satsar 0,7 mnkr för att utöka uppföljningen av stadens upphandlingar.

Ny måltids- och livsmedelspolicy

För maten i skola och omsorg kan staden som upphandlare göra skillnad både gällande barn och äldres näringsintag och för en miljömässigt hållbar matupphandling. Centerpartiet anser att nuvarande måltidspolicy inte är

tillräckligt skarp. Vi vill att kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en ny livsmedels- och måltidspolicy. Centerpartiet vill att policyn tar sin utgångspunkt från dessa sex punkter:

- God, näringsriktig och hälsosam mat
- Eftersträva närproducerad mat
- Högre andel ekologisk mat
- Säsongsanpassad och klimatsmart mat
- Lagat från grunden nära den som äter maten
- Minskat matsvinn och att maten är en del av den pedagogiska verksamheten

Centerpartiet lägger 0,2 mnkr på att ta fram ny måltids- och livsmedelspolicy.

Hållbarhetsberedning och miljöstrateg

Centerpartiets inriktning för staden bygger på att FN:s Agenda 2030 implementeras i staden. För detta ändamål vill Centerpartiet införa en hållbarhetsberedning som tar fram ett hållbarhetsprogram samt att en miljö- och hållbarhetsstrateg införs som har stadsövergripande ansvar för stadens arbete med Agenda 2030.

Centerpartiet lägger 1 mnkr för hållbarhetsberedning och miljö- och hållbarhetsstrateg.

Hållbar utveckling av stadsdelarna

Stadens stadsplanering ska leda till att skapa och bevara grön småstadskänsla. Prioriterat är:

- Utvecklingen av Centrum kommer igång efter 10 års planarbete. Resultatet ska innebära trivsamma mötesplatser, möjlighet att utveckla handel och ett bra möte mellan villastaden och nuvarande Centrum. Det är viktigt att projektet ger ekonomiskt överskott för att kunna delfinansiera övertäckningen av Torsviksdiket.
- Ta fram detaljplaner för Högsätraområdet i enlighet med planprogrammet där idrottsområdet ska prioriteras.
- Snarast starta arbetet att förbättra miljön på och omkring Rudboda torg samt i Käppala vid ICA. Här kan skapas trivsammare miljöer för de boende och förbättrad närservice. Detta är även viktigt för att staden ska ta tillvara sina tillgångar i fastigheter och mark på dessa två platser.
- Tidigarelägga övertäckningen av Torsviksdiket för att skapa en trivsammare och tryggare miljö vid Torsviks torg som stärker småstadskänslan.

Centerpartiet satsar 1 mnkr för personalförstärkning på miljö- och stadsbyggnadskontoret för att kunna komma framåt i stadsutvecklingsprojekten snabbare, framförallt med idrottsområdet i Högsätra som högsta prioritet.

Program för hållbart byggande och energi

Under många år har majoriteten sagt att ett program för hållbart byggande ska tas fram men ännu har inget skett. Detta program bör vara prioriterat när vi står inför utvecklingsprojekt som Centrum, Högsätra, Rudboda och Käppala.

Livscykelanalys bör vara en grundläggande del i det hållbara byggandet för att minska byggnadernas miljöpåverkan från råvaruproduktion till återvinning. I programmet ska även energifrågan finnas med, dels utifrån produktion och minskad förbrukning för husen, dels utifrån behoven i stadsplaneringen för att möta en fossilfri fordonsflotta med behov av laddning i stadens flerbostadsområden.

Centerpartiet lägger 0,5 mnkr för program för hållbart byggande och energi.

Utöka naturreservaten på Lidingö

I samband med översyn av föreskrifter och skötselplan för Långängen-Elfviks naturreservat är det av vikt att även naturreservatets gränsdragning ses över. Centerpartiet la motioner om utökade naturreservat vid Mölna ängar och Kottla gård 2015 och då aviserades att översyn skulle göras 2017. Då detta inte gjorts än anser Centerpartiet att de bör genomföras under 2020. Förutom Mölna ängar och Kottla Gård bör även Elfviksskogen och ekskogar i Sticklinge övervägas som nya naturreservat i översynen.

11. UTBILDNINGSNÄMNDEN

Inriktning:

I skolan på Lidingö ska eleverna må bra och den psykiska ohälsan minska. Eleverna ska ha möjlighet att nå sin fulla potential där de utvecklar sina färdigheter och når ny kunskap som är till nytta i elevernas framtid. Lidingös skolor ska kunna locka, kompetensutveckla och behålla sina lärare och rektorer som känner att de har hög status och respekt i sitt yrke. Lidingö stad ska vara en ledande organisation inom utbildningssektorn.

Förväntningar:

- Höja elevernas meritvärde i årskurs nio och öka andel elever som når behörighet till gymnasiet
- Höja elevernas meritvärde i gymnasiet
- Höja kompetensnivån och behörighetsnivån hos rektorer och lärare i förskola, grundskola, gymnasium och vuxenutbildning för att stärka lärarnas pedagogiska ledarskap
- Barn och elever ska uppleva en miljö som inspirerar till lärande
- Staden ska identifiera och genomföra förebyggande åtgärder som förbättrar elevhälsan och verka för god psykisk hälsa hos barn och elever i förskola och skola
- Gruppstorleken i förskolan ska minska i riktning mot Skolverkets riktlinjer
- Barn och unga serveras god, näringsriktig och klimatsmart mat i förskola, skola och gymnasium.

Indikatorer för utbildningsnämnden:

Mätresultat ska redovisas till nämnden per skolenhet och genomsnitt för alla skolenheter. Redovisning per skolenhet höjer informationsvärdet för nämnden. För att kunna se trender ska mätresultat enligt indikator redovisas de senaste fem åren om tillräckliga tidsserier finns att tillgå.

- Elevers genomsnittliga meritvärde i den kommunala grundskolans slutbetyg

- Andel elever i kommunala skolans årskurs 6 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen.
- Andelen elever i kommunala skolans årskurs 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen.
- Elevers genomsnittliga betygspoäng i den kommunala gymnasieskolans slutbetyg.
- Andel elever i den kommunala gymnasieskolan med grundläggande behörighet till universitet och högskola.
- Andel kursdeltagare som slutfört kurs på grundläggande vuxenutbildning.
- Andel kursdeltagare som slutfört kurs på gymnasial vuxenutbildning.
- Läraromsättning på Lidingös skolor
- Rektorsomsättning på Lidingös skolor
- Andel behöriga gymnasielärare
- Andel behöriga grundskolelärare
- Andel behöriga förskolelärare
- Andel personal i förskolan med pedagogisk högskoleutbildning
- Resultat ny fråga medarbetarenkät: Har du som rektor den tid som behövs för pedagogisk utveckling?
- Resultat ny fråga medarbetarenkät: Har du som lärare den tid som behövs för planering av undervisningen och för kollegialt lärande?
- Antal barn per grupp i förskolan
- Andelen respondenter, vårdnadshavare till barn i kommunala förskolan, som instämmer i påståendet: "Jag upplever att undervisningen på förskolan stimulerar mitt barn till utveckling och lärande."
- Andelen respondenter, elever i kommunala grundskolan, som instämmer i påståendet: "Jag kan få svårare uppgifter om jag vill".
- Andelen respondenter, elever i kommunala gymnasieskolan, som instämmer i påståendet "Mina lärare hjälper mig att förstå vad jag ska göra för att förbättra mina studieresultat."
- Andelen respondenter, elever i kommunala grundskolan som instämmer i påståendet: "Undervisningen engagerar mig till att vilja lära." (justerad fråga)
- Andelen respondenter, elever i kommunala gymnasieskolan som instämmer i påståendet: "Undervisningen motiverar mig till att vilja lära mig mera."
- Andelen respondenter, vårdnadshavare till barn i kommunala förskolan, som instämmer i påståendet: "Jag upplever att mitt barn känner sig trygg i förskolan".
- Andelen respondenter, elever i kommunala grundskolan, som instämmer i påståendet: "Jag känner mig trygg i skolan".
- Andelen respondenter, elever i kommunala gymnasieskolan, som instämmer i påståendet: "Jag känner mig trygg i skolan".
- Andelen respondenter i kommunala vuxenutbildningen som instämmer i påståendet "Jag känner mig trygg i skolan"

Trygg förskola

Barn tillbringar stor del av sina första levnadsår i förskolan. Att förskolan har en miljö som skapar trygghet och välbefinnande är en viktig faktor för att barnen ska kunna utvecklas till trygga ungdomar och vuxna.

Forskningen visar att det krävs små grupper om barnen ska utvecklas till trygga individer. Stora barngrupper och allt mindre resurser ger stressad personal och stressade barn. Det är särskilt viktigt i den yngsta åldersgruppen att grupperna inte är för stora. Med fryst skolpeng behöver förskolorna antingen minska på personalen eller öka gruppernas storlek. Vi höjer pengarna för att göra det ekonomiskt möjligt för förskolorna att minska gruppstorlekarna.

Endast 24 procent av Lidingös personal är utbildade förskolelärare. För att förskolan ska vara trygg behöver denna siffra öka. För att lyckas måste det vara attraktivt att arbeta på Lidingö i en stimulerande arbetsmiljö med mindre barngrupper och högre lön.

Den kommunala skolan har en negativ resultatutjämningsfond på 5,8 mnkr 2019. En del av detta kommer kunna betalas av i år men resultatet kommer fortfarande vara negativt 2020 vilket det varit sedan 2015. Det är viktigt att kommunala förskolor betalar sin skuld för trovärdighet gentemot de privata utförarna.

Utifrån resonemanget ovan är det oansvarigt att majoriteten föreslår en nolluppräknings av skolpengen till förskolan. Det kommer att leda till neddragningar av personal eller större barngrupper.

Centerpartiet lägger en penguppräknings på 2 procent vilket innebär 6,6 mnkr.

Behov av nya förskolor

I Brevik ersätts paviljonger med en permanent förskola vilket är välkommet. Planering pågår för ny förskola i befintliga lokaler i Dalénum och planering för ersättning av paviljonger i Islinge pågår. Ett start-PM har också antagits för att se över möjligheter att bygga ut Högsätra förskola. Idag är nuvarande förskolelokaler i princip helt fyllda. Med vår ambition att minska barngruppernas storlek samtidigt som befolkningsprognosen pekar på fler nyfödda behövs fler förskolelokaler. Vi anser därför att staden i utvecklingsområden som Centrum, Högsätra och Rudboda ska se över möjligheten att planera in fler förskolor. Centerpartiet ser gärna att staden uppmuntrar fler fristående förskolor att etablera sig på Lidingö och att plats för privata förskolor planeras in i nybyggda områden.

Ingen neddragning av öppna förskolan

Öppna förskolan är ett väldigt viktigt stöd för nyblivna föräldrar som kan skapa sociala kontakter med andra föräldrar i samma situation samt få stöd i sitt föräldraskap. Vi menar att neddragningen majoriteten gör som resulterar i kraftigt reducerade öppettider eller halvering av personal inte är försvarbart. Det försämrar kvaliteten för familjerna som använder verksamheten samt ger en sämre och mer sårbar personalsituation.

Centerpartiet återställer majoritetens neddragning på 0,6 mnkr.

Socioekonomisk peng – införande i förskola och utökning i grundskola

Enligt skollagen ska kommuner fördela resurser inom skolväsendet efter barns och elever olika förutsättningar och behov. Den socioekonomiska resursfördelningsmodellen syftar till att bidra till minskade skillnader i resultat mellan skolor och i högre uträkning fördela resurser efter behov. Idag saknas helt ett system för fördelning inom förskolan trots att barngruppernas sammansättning ser väldigt olika ut. Exempelvis kan en förskola ha ett flertal barn som helt eller delvis inte pratar svenska medan en annan förskola bara har barn med svenska som modersmål.

Inom grundskolan finns en socioekonomisk peng. Den har varit i oförändrad storlek sedan införandet och Centerpartiet anser att den bör öka för att på ett bättre sätt kunna avhjälpa skillnad i förutsättning mellan skolor.

Centerpartiet satsar 3 mnkr på införande av socioekonomisk peng i förskolan samt 1 mnkr på utökad socioekonomisk peng i grundskolan.

Grundskola där alla ungdomar kan utvecklas

Skolor kan söka om extra stöd för elever med behov av särskilt stöd. För de allra flesta elever med behov av särskilt stöd så ska dock detta stöd rymmas inom ordinarie skolpeng. För att elever med behov av särskilt stöd ska få det stöd som de behöver inom ordinarie skolpeng krävs ett utpekat utvecklingsarbete från utbildningsförvaltningen. Ett arbete har påbörjats med tillgänglig skola.

Centerpartiet vill intensifiera detta arbete där både den fysiska miljön kan förbättras men framförallt behövs en ökad förståelse och kunskap för hur olika elever fungerar och att lärarna har kunskap hur de utformar undervisningen så den blir tillgänglig för alla elever och hur de stödjer elever med behov av särskilt stöd. Kompetensutveckling är en väldigt viktig del i att skapa en tillgänglig skola.

När psykisk ohälsa är ett växande problem hos unga är det viktigt att skolhälsan har tillräckligt med resurser. Förra året förstärktes skolhälsan centralt med en skolpsykolog och en speciallärare för att hjälpa elever som behöver stöd. Det är också viktigt att skolhälsan stärks ute på skolorna så de hinner med de värdefulla gruppsamtal om psykisk hälsa, stress och ANDTS (droger mm) som tidigare genomförts med elever i årskurs åtta och årskurs 1 på gymnasiet.

Majoritetens nolluppräknning innebär besparingar inom skolan och därmed inga möjligheter för hållbara förbättringar då man trots nolluppräknning måste klara löneökningar. Vi ser uppräknning som nödvändig inte minst för att stärka arbetet med elever med behov av stöd samt för att förbättra den psykiska hälsan.

Centerpartiet föreslår en uppräknning på 1,5 procent (8,9 mnkr) för 2020.

Gymnasieskola för fler på Lidingö

Centerpartiet ser med oro på att antalet reserver till Hersby gymnasium ökar (390 stycken 2019). Antal unika Lidingöelever som stod som reserver i år var 62. Elevkullarna på Lidingö ökar dessutom med omkring 400 elever till 2022 och fram till 2025 beräknas antalet gymnasieelever i länet öka med drygt 20 000. Vi noterar också att andelen av Lidingös ungdomar som går gymnasium på Lidingö har minskat från drygt 50 procent 2014/2015 till drygt 40 procent 2019/2020.

Att Gångsätra gymnasium lades ner innebär en otryggare situation för Lidingös gymnasieungdomar som Centerpartiet beklagar. Centerpartiet anser att det krävs fler gymnasieplatser på ön. En utbyggnad av anrika Hersby gymnasium ger dels inte tillräckligt med platser och dels skapar den inte den inspirerande miljö för lärande som vi eftersträvar. Vi menar att staden måste vidta åtgärder både på kort och lång sikt. Centerpartiet vill ge utbildningsförvaltningen i uppdrag att ta fram förslag för att kortsiktigt kunna öka antalet platser till gymnasiet redan 2020 samt att långsiktigt i första hand skapa nytt gymnasium i samarbete med privat aktör som etablerar sig på Lidingö.

Skolpengen inom gymnasiet höjs med 1 procent i enlighet med förslag från samverkan med Storsthlm. I majoritetens förslag kräver man att Hersby gymnasium ska redovisa ett överskott i nivå med pengökningen vilket Centerpartiet inte ser någon anledning till då skolan redan har ett upparbetat överskott i resultatutjämningsfonden samt en utmaning i utvecklingsprojekt för att förbättra utvecklingen och kulturen på skolan. Trots att många år gått sedan sammanslagningen mellan Gångsätra och Hersby gymnasium har inte de två kulturerna kunnat gå upp i en ny gemensam kultur.

Centerpartiet tar i vårt budgetförslag bort resultatkravet vilket innebär 0,8 mnkr mer till Hersby gymnasium.

Ungdomsverksamhet och fritidsgårdar

Ungdomsverksamheten och fritidsgårdar är viktig verksamhet då det ger givande fritidsaktiviteter för våra unga. Nästa år behöver man se över hur man ska organisera ungdomsverksamheten i Käppala. Man bör även öka verksamheten ytterligare inom Larsberg, Bodal, Baggeby-området. Att det finns givande fritidsaktiviteter är en viktig pusselbit för att minska risken för att unga faller in i brottslighet eller droger.

Centerpartiet föreslår att besparingen på ungdomsverksamhet och fritidsgårdarna uteblir och lägger därmed 1,4 mnkr mer än majoriteten.

12. OMSORGS- OCH SOCIALNÄMNDEN

Inriktning

Inom omsorgen ska brukarna känna sig väl omhändertagna samt ha tillgång till en social miljö och hälsofrämjande aktiviteter. Lidingö ska vara en föregångskommun inom LSS med kvalitativt boende, daglig verksamhet och fritid som ger funktionsnedsatta goda levnadsvillkor. Äldre inom kommunen ska ha tillgång till sociala aktiviteter, utevistelser och måltiderna kommunen serverar ska vara goda och näringsriktiga.

Långsiktighet ska prägla integrationsarbetet där vuxna matchas mot arbete eller utbildning inom bristyrken. Vi ska sträva mot ett samhälle där alla behövs, där det skapas naturliga mötesplatser för olika grupper och förståelsen för varandra ökar.

Förväntningar för omsorgs- och socialnämnden

- Lidingöbor inom nämndens verksamheter får rätt stöd utifrån aktuella behov
- Barn och unga på Lidingö har trygga uppväxtvillkor
- Staden ska aktivt arbeta förebyggande för att stoppa droganvändningen på Lidingö
- Lidingöbor som står utanför arbetsmarknaden blir självförsörjande
- Lidingöbor över 65 år har bra tillgång till förebyggande och uppsökande verksamhet
- Äldre och funktionsnedsatta ges förutsättningar till en aktiv fritid med utevistelse och sociala aktiviteter
- Äldre och funktionsnedsatta serveras god, näringsriktig och klimatsmart mat.

- Verksamheterna bedrivs effektivt så att nämndens medel används till åtgärder som höjer kvaliteten för brukarna
- Personalen inom omsorgs- och socialförvaltningens verksamheter trivs på sitt arbete och har förutsättningar för att utföra ett gott arbete

Indikatorer för omsorgs- och socialnämnden

När det finns flera boenden ska redovisning av indikatorerna till nämnden ske även per boende, inte endast som ett genomsnitt av alla boenden eftersom det ger lågt informationsvärde för nämnden. För att kunna se trender ska mätresultat enligt indikatorerna redovisas för fem år om tillräckliga tidsserier finns att tillgå.

- Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg, helhetssyn, andel (%)
- Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg, helhetssyn andel (%)
- Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - mat och måltidsmiljö, andel (%)
- Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - aktiviteter och känsla av ensamhet, andel (%)
- Brukarbedömning daglig verksamhet LSS, brukaren anser att hen trivs, andel (%)
- Brukarbedömning gruppboende LSS, brukaren anser att hen trivs, andel (%)
- Andel ungdomar som upplever sin psykiska hälsa som god (Stockholmsenkäten, indextal för psykosomatisk hälsa)
- Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%)
- Andel personer i etableringsfasen 20-64 år som blir självförsörjande, andel (%)
- Avvikelse mot budget
- Prognossäkerhet
- Andel medarbetare som anser att deras arbete känns meningsfullt
- Andel medarbetare som anser att närmaste chef visar förtroende för dem som medarbetare
- Sjukfrånvaro

Stärkt arbete emot ofrivillig ensamhet

Över hälften av äldre som har hemtjänst besvärar sig av ensamhet. Ensamhet ökar risken för psykisk ohälsa och depression. Centerpartiet vill arbeta för att motverka ofrivillig ensamhet och att det blir ett fokusområde för nämnden framåt.

I ett första steg kräver det att äldreomsorgen slipper neddragningar som den nolluppräkningsmajoriteten föreslår innebär. Vi föreslår penguppräkningsmajoritet på 1,5 mnkr för att verksamheterna redan 2020 ska kunna förstärka sina insatser för att motverka ofrivillig ensamhet exempelvis genom att personalen får mer tid för de äldre och/eller extra sociala insatser och aktiviteter på boendena.

Centerpartiet anser att staden noga bör se över hur staden kan säkerställa att äldre som lider av ensamhet kan få tillgång till boendeförändringar med mer socialt utbyte för att kunna bryta oönskad isolering. Vi ser också stort behov att arbeta med de mötesplatser för äldre som finns på ön.

Daglig verksamhet för äldre är också en viktig funktion att utveckla än mer. Vi anser att en neddragning av denna verksamhet är en felprioritering då det är en förebyggande insats som förbättrar hälsan hos de äldre och därmed minskar stadens kostnader på sikt.

Centerpartiets budgetförslag innefattar även ett uppdrag till omsorgs- och socialförvaltningen att ta fram åtgärdsförslag för att minska ofrivillig ensamhet. Det kan handla om uppsökande verksamhet för att få äldre att involveras i sociala aktiviteter, öka samarbetet och stödet till engagerade föreningar och civilsamhället eller att biståndsreglerna för boende tar större hänsyn till ensamhet, oro och depression.

Inom äldreomsorgen har neddragningen av fysioterapeuter (sjukgymnaster) och arbetsterapeuter som berör stadens särskilda boenden för äldre, korttidsboenden och servicehus skett under året. Arbetskraften minskades från 8,5 årsarbetare till 4,5. Centerpartiet ifrågasatte detta och anser att det därav är viktigt att ge uppräknings till verksamheterna så de kan hantera effekterna av den neddragning som tyvärr är genomförd.

Centerpartiet tillför 0,5 mnkr för uppdraget att ta fram åtgärdsförslag emot ofrivillig ensamhet.

Centerpartiet tar bort neddragningen på daglig verksamhet för äldre, vilket innebär ett tillskott på 1,4 mnkr jämfört med majoritetens förslag.

Centerpartiet höjer pengarna med 1,5 procent för vård- och omsorgsboende (5 mnkr), hemtjänst och servicehus (3,2 mnkr).

Mer frihet och trygghet för LSS-gruppen

För deltagande i daglig verksamhet ges en habiliteringsersättning till de funktionsnedsatta. Vi välkomnar dubbleringen av ersättningen från 10 kronor i timmen till 20 kronor i timmen som infördes med hjälp av statligt stöd nu har permanentats. Det föreslog Centerpartiet i vårt budgetförslag för 2019.

I samband med att LOV införts på daglig verksamhet har allt fler verksamheter för funktionsnedsatta centraliserats till stadshuset och Högsätra. Centerpartiet har ifrågasatt lokalförändringar inom ö-gruppens verksamhet då vi menar att det riskerar minska ö-gruppens synlighet över ön. Vi vill stärka synligheten genom att deltagarna i ö-gruppen åter igen ska få äta lunch ute på öns lokala lunchrestauranger minst en gång i veckan.

Vi välkomnar att majoriteten aviserar ett program för funktionsnedsatta. Centerpartiet har lagt en motion om detta och önskar att programmet pekar ut riktningen för stadens arbete med utgångspunkt i begreppet hälsans ö samt att programmet tar fram en del som handlar specifikt om arbetet med LSS-gruppen. Detta för att säkra att stadens arbete utgår från den enskildes behov, rättigheter samt ger brukaren goda levnadsvillkor. Vi ser också ett behov av att en utbildningsinsats genomförs för personalen om LSS och dess praktiska tillämpning i verksamheten. Vi vill att Lidingö ska vara en föregångskommun inom LSS.

Centerpartiet instämmer i uppräknings för daglig verksamhet LSS och gruppboende på 1,8 procent.

Mat för äldre och funktionsnedsatta

Vi ser stor förbättringspotential för maten inom äldreomsorg och LSS. I särskilt boende inom äldreomsorgen får Lidingö lägre betyg än snittet i öppna

jämförelser. Centerpartiet har därför föreslagit att en ny måltids- och livsmedelspolicy tas fram av stadsledningskontoret vilket ska skärpa kraven i kommande upphandling. Exempelvis är det av stor vikt att högre kvalitetskrav ställs så att maten anpassas efter äldres förändrade smak. Undernäring är vanligare hos äldre personer än befolkningen i övrigt, god och näringsrik mat är viktigt för Lidingös äldre.

De boende på gruppboende för LSS kan ofta inte laga mat själva och då hänger deras mat på personalens kostkunskap för att en näringsriktig kost ska serveras. Det ställer höga krav på kunskapen hos personalen och det har förekommit undernäring och vätskebrist bland de boende. Centerpartiet önskar att ansvarig personal för mathållning utses och utbildas inom LSS-verksamheten. En annan del i att förbättra matkvaliteten och undvika undernäring inom LSS vore att öka möjligheten att laga och äta mat mer gemensamt än vad som sker idag.

Droger ska bort från Lidingö

I Stockholmsenkäten som genomförs vart annat år har Lidingö klart högst andel som provat narkotika bland pojkar i gymnasiet, hela 39 procent. Även i årskurs nio är Lidingö bland de värsta kommunerna när det gäller narkotika.

Oroväckande är också att hela 50 procent av de som inte provat narkotika har ändå haft möjlighet att prova. Narkotika är allt för tillgängligt på ön. Det är tydligt att det krävs åtgärder för att få bort drogerna från Lidingö.

Det genomförs nu informationskvällar för föräldrar av staden i samarbete med polisen. Polisen ska enligt samverkansavtalet besöka skolorna på ön, fältassistenter har anställts och nu är en handlingsplan i arbete mot droger beslutat. Detta välkomnar och stödjer Centerpartiet. Viktigt framåt är att säkerställa att skolhälsan har tillräckliga resurser för att kunna arbeta med det förebyggande hälsoarbetet bland annat emot droger. Det är också viktigt med utbildning av personal som möter ungdomarna samt att involvera alla aktörer som finns runt ungdomarna i det drogförebyggande arbetet, till exempel fritidsgårdar och idrottsföreningar.

Offentlig-privat samverkan med Kvinnojouren Kerstin

Kvinnojouren Kerstin är en ideell förening som hjälper och stödjer kvinnor och barn på Lidingö som är utsatta för våld i nära relationer. Under förra mandatperioden beslutade omsorgs- och socialnämnden att minska kvinnojourens stöd samtidigt som finansieringen är kortsiktig med besked om nästa års stöd i december. Centerpartiet anser det olyckligt att stadens stöd är osäkert för kvinnojouren och vill därför upprätta en offentlig-privat samverkan med Kvinnojouren där parterna kommer överens om finansiellt stöd och samarbetsområden för 3-5 år framåt för att öka långsiktigheten.

Centerpartiet skjuter till 50 000 kronor för att höja stadens stöd till Kvinnojouren Kerstin för att stärka tryggheten för utsatta kvinnor och ge jouren möjlighet att arbeta mer våldsförebyggande.

Aktivt arbete för att få nyanlända och långtidsarbetslösa i arbete

Centerpartiet välkomnar att staden arbetar aktivt för att få nyanlända i arbete, det är en nyckel för en fungerande integration. Stadens satsning på

arbetskoordinatorer välkomnar Centerpartiet. Samverkan mellan stad, arbetsförmedling, näringsliv och vuxenutbildning är nycklar till framgång i integrationsarbetet.

Sommarjobb till ungdomar

Många kommuner har valt att satsa på sommarjobb, Lidingö var 2016 näst sämst i länet på sommarjobb. 2019 sökte över 400 ungdomar sommarjobb men staden erbjöd endast 36. Ett sommarjobb kan vara ett första steg in på arbetsmarknaden för många ungdomar. Det är också en bra arbetslivserfarenhet tillsammans med de praoveckor eleverna har under skoltiden. Vi föreslår att staden ska skapa totalt 100 sommarjobb under 2020.

Staden bör eftersträva att ungdomarnas sommararbete ger mervärde till Lidingöborna som annars inte skulle bli gjorda. Det kan handla om att hålla öppet på biblioteket eller idrottsanläggningar, ge sällskap till de äldre på våra äldreboenden eller genom att plocka skräp och sköta trädgårdsarbete.

Centerpartiet avsätter 0,75 mnkr för fler sommarjobb.

Sommarlovsentreprenörer

Sommarlovsentreprenörer finns runt om i länet och ger unga en möjlighet att prova att driva företag under sommarlovet. Idag finns liknande projekt i cirka hälften av länets kommuner. Det är en chans för unga att hitta på och pröva nya entreprenörsidéer. Sommarlovsentreprenörer innebär att kommunen själv eller genom upphandlad tjänst går in med 2000 kronor i startbidrag och erbjuder stöd, mentor och en utbildningsvecka i början av sommaren. Det ger ungdomar en inblick och kunskap i att driva ett företag, våga tänka kreativt och pröva nya idéer. Förhoppningsvis kan det även ge lite extra i plånboken. Under första året innebär satsningen omkring 20 sommarlovsentreprenörer och om satsningen lyckas kan platserna succesivt höjas kommande år. Det kan finnas en fördel att upphandla tjänsten för att få ett större sammanhang för ungdomarna där de även kan träffas över kommungränserna och utbyta idéer.

Centerpartiet vill uppmuntra unga att utveckla sitt entreprenörskap och på detta sätt vill vi också lyfta värdet av ett levande näringsliv på ön.

Centerpartiet satsar 0,25 mnkr på Sommarlovsentreprenörer.

13. TEKNIK- OCH FASTIGHETS-NÄMNDEN

Inriktning

Alla transportslag behövs på Lidingö och ska vara hållbara. Staden ska medverka till en fossilfri fordonsflotta vilket kräver möjligheter för el-laddning även i flerbostadsområden. Staden ska verka för bättre kollektivtrafikförbindelser och ökad båtpendling. Det ska vara bekvämt och säkert att cykla på ön.

Det ska vara lätt att göra rätt, återvinning av matavfall och förpackningar behöver öka. I samband med de nya förordningarna med högre krav på kommuner och förpackningsindustri ska staden verka för ett enhetligt insamlingssystem där så många fraktioner som möjligt samlas in direkt från hemmet i både flerbostads- och villaområden.

Stadens parker ska vara välskötta med god belysning för ökad trygghet. Naturvård och skogsskötsel sker för att möjliggöra rekreation och biologisk mångfald i naturen på ön.

Idrottstaxor ska vara låga för att alla ska ha möjlighet att idrotta på ön.

Förväntningar för teknik- och fastighetsnämnden

- Underhåll och förbättring av våra kommunaltekniska anläggningar och fastigheter prioriteras
- Vakansgraden minskar för de fastigheter som förvaltningen ansvarar för och en långsiktig underhållsplan för fastigheterna utvecklas
- Lidingö har en säker trafikmiljö med bra framkomlighet för alla trafikslag
- Lidingö gör det lätt att transportera sig hållbart med kollektivtrafik, cykel och genom att underlätta för fossilfri fordonsflotta.
- Lidingö har trygga offentliga utemiljöer
- Bra service vid kontakt med företagare på Lidingö

Indikatorer för teknik- och fastighetsnämnden

För att kunna se trender ska mätresultat enligt indikatorerna redovisas för fem år om tillräckliga tidsserier finns att tillgå.

- Kostnadsutfall jämfört med budget för idrotts- och fritidsverksamhet avviker med mindre än +/- 3 %
- Kostnadsutfall jämfört med budget för driftsentreprenader gata och park avviker med mindre än +/- 5 %
- Kostnadsutfall jämfört med budget för driftsentreprenad vatten och avlopp avviker med mindre än +/- 5 %
- Vakansgrad för fastigheter förvaltningen ansvarar för med basår 2019
- Nöjd-medborgar-index Gator och vägar
- Nöjd-medborgar-index Gång- och cykelvägar
- Antal publika laddplatser på Lidingö
- Andel matavfall som sorterades
- Andel nya eller upprustade belysningsarmaturer för ökad trygghet
- Öka antalet kontaktronder med stadens Securitasbil som ett led i trygghetsskapande arbetet
- Återkopplingstid med besked om att ärende är mottaget och att handläggning påbörjas, ska vara två veckor

Gynna båtpendling och utred brygga i Islinge

Centerpartiet anser att vattenvägar skall utnyttjas genom att medverka till mer pendelbåtstrafik mellan Lidingö, Nacka och Stockholm. Centerpartiet på Lidingö vill utreda möjligheter för en ny brygga för båtpendling vid Islinge (nuvarande broetablering) för att ge tillgång till båtpendlingen för centrala Lidingö. Vi ser också att det kan ge ett mervärde till platsen som kan utvecklas till marin mötesplats.

Underlätta omställningen till en fossilfri fordonsflotta

Vi vill att all trafik ska vara hållbar. Det innebär att staden måste underlätta för byte till en fossilfri fordonsflotta där elbilar och hybridfordon kommer spela en allt större roll. Idag är det dock väldigt svårt för boende i flerbostadsområden att ladda sina bilar, framförallt när parkering sker på stadens mark. Centerpartiet föreslår en utredning om hållbart byggande och energi under miljö- och

stadsbyggnadskontoret. Teknik- och fastighetsförvaltningen ska stödja denna utredning, främst kopplat till hur framtidens laddinfrastruktur kan se ut med snabbbladdningsstationer, laddplatser vid parkeringar och vilka behov som uppstår i elnät för att klara framtida behov.

Boendeparkering och parkeringssituation på Näset

Vi välkomnar det pågående försöket för boendeparkering i Torsvik, Baggeby och Bodal men vi anser att även Näset som har stora behov av bättre parkeringssituation ska ingå så snart som möjligt. Om det inte kan visas att boendeparkering markant ger förändrade förutsättningar ska parkeringsplatser på Näset längs Källängsvägen återställas.

Förbättringar för cykel

Cykelförbindelsen som binder samman Lidingöbron med Lidingö Centrum är undermålig. Mellan bron och Torsviks torg saknas cykelbana helt. Vi anser att denna sträcka från brofästet till Torsviks torg ska utredas och att lämpliga åtgärder genomförs.

Att ha säkra cykelparkeringar där cykeln kan låsas fast i ramen är ett måste för att cykel ska fungera som alternativ till hela eller delar av resan. Lidingö Stad bör därför fortsätta att bygga ut säkra cykelparkeringarna bland annat i utvecklingen av Centrum/Torsvik. Staden bör arbeta för cykelgarage planeras i utvecklingen av Ropsten.

Vi menar att cykelbanorna längs huvudlederna bör förtydligas med rödmarkering vid överfarter för att uppmärksamma bilister på cykelöverfart och därmed skapa säkrare trafikmiljö för både bil och cykel.

Bulleråtgärder

Under föregående mandatperiod togs den tysta asfalten bort längs Gåshagaleden vilket försämrade boendemiljön. Efter utredning som tekniska nämnden beställt föreslår Centerpartiet att bullerplank sätts upp på Gåshagaleden vid korsningen med Hövdingevägen, cirka 80-100 meter. Höjdförhållandena i övrigt gör att bullerskärmar längs vägen inte är lämpliga. Övrigt föreslås lokala bulleråtgärder med bullerskärmar vid uteplats eller i vissa fall vid tomtgräns och fönsteråtgärder enligt åtgärdslista i bullerutredningen. Bedömd total kostnad på 2 mkr läggs in i investeringsbudget för 2019.

Det behövs en långsiktig åtgärdsplan för bulleråtgärder på ön utifrån en ny bullerutredning.

Översyn av stadens fastighetsbestånd och fastighetsorganisation

Den politiska insynen i fastighetsfrågor är begränsad och dagens organisation är inte optimal. Det pågår en utredning av framtida fastighetsorganisation. Centerpartiet anser att den politiska insynen i fastighetsfrågorna behöver öka. I en stor nämnd med brett ansvar som teknik- och fastighetsnämnden är risken stor att fastighetsfrågorna försummas. Vi anser att med en tydligare politisk styrning kan fastighetsförvaltningen uppgraderas.

Skogs- och naturskötsel för rekreation och biologisk mångfald

Det pågår en utredning av framtidens skogs- och naturskötsel på Lidingö när moratoriet för skogsskötseln avslutas. För Centerpartiets del är det viktigt att denna skötselplan utgår från rekreation och biologisk mångfald och inte utifrån ekonomiskt resultat.

Restaureringen av Kottlasjön och dess vattensystem

Under 2017 genomfördes äntligen åtgärder för förbättrad vattenkvalitet i Kottlasjön. Resultatet följs upp vilket Centerpartiet välkomnar. Det är viktigt att de genomförda åtgärderna ger långsiktig effekt – därför menar Centerpartiet att det är avgörande att sjöns tillflöden även saneras.

14. KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN

Inriktning

Lidingö ska vara en ö med tillgång till rekreation i grönområden och med stora möjligheter till en aktiv fritid på idrottsytor över hela ön. För att leva upp till varumärket hälsans ö måste Lidingö även vara idrottens ö. Föreningslivets insatser är helt avgörande för barn och unga och ger kommunen stora samhällsekonomiska vinster. Föreningslivets måste ha goda möjligheter att utvecklas vilket kräver nyinvesteringar i idrottscentrum med hallar och ytor för idrotten. Utvecklingen ska ske i nära samarbete och dialog med föreningarna.

Lidingö är en ö rik på kultur, mötesplatser för kultur ska finnas på hela ön och kulturveckan ska fortsätta utvecklas. Tillgängligheten till musik, teater och kulturaktiviteter för barn och unga ska öka.

Förväntningar för kultur- och fritidsnämnden

- Idrottsföreningarna på ön har möjlighet att utveckla sina verksamheter i ändamålsenliga lokaler och idrottsytor, antalet idrottsytor på ön ökar
- Kulturföreningarna på ön har möjlighet att utveckla sina verksamheter i ändamålsenliga lokaler och kulturveckan ska fortsätta utvecklas
- Lidingös stadsbibliotek erbjuder ett brett utbud från böcker, media till skapande och är en mötesplats för alla Lidingöbor
- Kostnaden för att delta i idrott på Lidingö hålls nere och möjligheter till stöd finns för barn och unga som inte har råd att delta i idrottsverksamheterna
- Kommunen verkar för att fler unga håller på med idrott längre upp i åren

Indikatorer för kultur- och fritidsnämnden

För att kunna se trender ska mätresultat enligt indikatorerna redovisas för fem år om tillräckliga tidsserier finns att tillgå för indikatorn.

- Nöjd-region-index fritidsmöjligheter
- Antal lån av fysiska medel och e-medel på biblioteket
- Antal besökare på biblioteket
- Antal biblioteksaktiviteter för barn och ungdomar
- Antal medlemmar i barn- och ungdomsföreningar
- Antal medlemmar mellan 13-20 år i barn- och ungdomsföreningar
- Andel flickor i barn- och ungdomsföreningar
- Andel pojkar i barn- och ungdomsföreningar
- Antal deltagare i Sagateatern

- Antal deltagare mellan 13-20 år i Sagateatern
- Andel flickor i Sagateatern
- Andel pojkar i Sagateatern
- Antal deltagare i Musikskolan
- Antal deltagare mellan 13-18 år i Musikskolan
- Andel flickor i Musikskolan
- Andel pojkar i Musikskolan
- Nöjd-medborgar-index kultur
- Andel Lidingöbor som tycker att biblioteksverksamheten är bra till i allra högsta grad bra
- Andel deltagare i Sagateatern som sammantaget är nöjda med Sagateatern
- Andel deltagare som är nöjda med Musikskolan
- Andel föreningar som är nöjda till i högsta grad nöjda med det sammantagna stödet till föreningslivet
- Nöjd Medborgar-Index-Sport och motionsanläggningar
- Andel användare som tycker att våra verksamheter har god tillgänglighet
- Andel användare som tycker att verksamheterna har god funktionalitet
- Andel användare som tycker att de får ett gott bemötande när de är i kontakt med kommunen
- Andel användare som känner att de har möjlighet att påverka verksamheterna med synpunkter och idéer (vilka användare och av vadå?)
- Avvikelse i budget

Stärkt stöd för idrotten och fler idrottsytor

Det är av största vikt att värdesätta och uppmuntra det ideella arbetet som våra idrottsföreningar på ön genomför. Det bidrar till både psykisk och fysisk hälsa hos öns barn och unga, ger en meningsfull fritidssysselsättning och viktiga sociala mötesplatser där ungdomar från olika delar av ön kan mötas.

Lidingö har dock under decennier investerat för lite i renoveringar och nyproduktion av idrottsanläggningar. Vi står inför stora behov för att öns föreningsliv ska fortsätta kunna utvecklas. Nu pågår upphandling av renovering av friidrottsanläggning så den äntligen blir 400m med fullstor fotbollsplan samt planering av ny simhall som Centerpartiet anser behöver bli 50m för att klara behoven.

Men dessa projekt räcker inte för att täcka behoven. Gymnastiken, bollsporter, fotbollen och racketsporter behöver hallar på ön. Samtidigt finns tillfälliga hallar där bygglov går ut för ishockey och konståkning (Högsättratältet) samt Bodalshallen främst för innebandyn.

Centerpartiet vill se satsning på flera idrottscentrum och föreslår:

- Högsätra idrottscampus med gymnastikhall, ishallar, multibollhall för tävling i inomhusbollsporter, fullstor fotbollsplan och ytor för spontanidrott.
- Bodal idrottsområde vid nuvarande Bodalshall med racketcentrum där badminton som helt saknar lokal på ön får utrymme.
- Utveckling av vallen med plats för friidrott, ishockey, tennis och fotboll.
- Dalénum med ny simhall och fullstor fotbollsplan. Om det är möjligt i planeringen med plats för bowlinghall.

Att staden under lång tid underinvesterat i idrottsanläggningar kan inte läggas föreningarna till last. Centerpartiet vill undvika att kostnaden för att delta i idrott på Lidingö ökar. Staden kan alltså inte lägga över kostnaden på föreningarna utan staden behöver ta sitt ansvar för idrottsinfrastrukturen på ön. Detta kommer vara en ekonomisk utmaning för staden framåt och kräver en god planering av anläggningarna för att göra så kostnadseffektiva investeringar som möjligt. Exempelvis bör möjligheter för 3D-fastigheter ses över i Högsätra och Bodal för att kunna ha idrottshall och bostäder i samma byggnad för att minska stadens investeringskostnad för idrottshallarna.

Vi anser även att idrottsytorna i högsta möjliga mån ska vara miljö- och klimatvänliga. Det gäller exempelvis att använda konstgräsplaner som inte ger ifrån sig mikroplast och att anläggningar så som Breviksbadet förses med solvärme och energi för att minska energiförbrukningen.

Centerpartiets har ett större överskott i budget för 2020-2022 för att möjliggöra utrymme för nyinvesteringar i idrottsytor.

Centerpartiet satsar även på mer personal inom miljö- och stadsbyggnadskontoret för att kunna skynda på planeringen av nya idrottsytor och de detaljplaner som behövs.

Rikt kulturliv på ön med mötesplatser över hela ön

Kulturveckan är en fantastisk manifestation för kulturen på Lidingö som staden ska fortsätta vara med och utveckla. Bibliotekets flytt till stadshuset bör innebära att biblioteket tar steg att bli mer digital och möta ungdomars intresse att skapa och vara kreativa. Biblioteket ska vara en mötesplats för alla invånare på ön.

Vi vill se mötesplatser för kultur på flera ställen över ön. Stadshuset har blivit en central mötesplats men det är viktigt för kommunen att stödja och finnas på flera delar av ön. Det är viktigt att inte allt centraliseras. Föreningsgården i Larsberg är till exempel en mötesplats för alla Lidingöbor och används av ett stort antal föreningar. Inom en snar framtid möter de en hyreshöjning och har inget ekonomiskt stöd från staden. De riskerar med höjningen att på sikt tvingas lägga ned. Centerpartiet ser positivt på det sociala kitt som mötesplatser som Föreningsgården Larsberg utgör för lokalsamhället på Lidingö.

Centerpartiet tillför 50 000 kronor till Föreningsgården för att stötta deras verksamhet.

Utredning av kulturpeng

I Nacka kommun har man sedan ett år tillbaka ett valfrihetssystem vid namn "kundval kulturskola". Detta system kan kort sammanfattas som att barn- och ungdomar i kommunen får tillgång till "checkar" som man kan söka musik- och kulturskoleverksamheter i kommunen. Checkarna motsvarar verksamheternas kostnader, och varje medborgare inom målgruppen kan delta i ett begränsat antal av alla de verksamheter som står till förfogande från kommunens och privata aktörers musik- och kulturverksamheten. Genom att införa ett valfrihetssystem för verksamhet inom detta område får fler barn och ungdomar möjlighet att delta i kulturaktiviteter på sin fritid. Vi vill att det ska finnas fler aktörer att välja bland än bara kommunen för till exempel teater och musik.

Centerpartiet vill utreda möjligheten att införa kulturpeng även på Lidingö och avsätter 0,2 miljoner kronor för detta.